

✿ شاخهٔ فنی و حرفه‌ای و کاردانش ✿

فانسی وازک همه

- ◆ معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر
- ◆ معنی همهٔ واژگان دشوار + واژه‌نامهٔ کتاب
- ◆ پاسخ سؤالات کارگاه درس پژوهی

تهیه و تنظیم:

ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

شهریور ۱۴۰۲

۱۷۰۷-۱۷۸-۰۹۱۱

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه

ویژگی‌های جزوه:

- ۱- تمامی ابیات و عبارات کتاب به صورت درس به درس و سطر به سطر از نظر معنا و مفهوم بررسی و تحلیل شده است.
 - ۲- پاسخ سؤالات **کارگاه درس پژوهی** و درک و دریافت به طور کامل در پایان هر درس آورده شده است.
 - ۳- تمامی **شعر خوانی‌ها**، **گنج حکمت‌ها** و شعرهای داخل کارگاه درس پژوهی با توضیح کامل آورده شده است.
 - ۴- واژگان مهم هر جمله و بیت به صورت کامل با معانی گوناگون به همراه معنی روان بیان شده است.
توضیح: علامت * در کنار بعضی واژه‌ها بیانگر این است که این لغات در **واژه‌نامه** آخر کتاب معنا شده‌اند.
- این کار موجب ساده کردن امر آموزش در ایام امتحانات خواهد شد.
- ۵- کل متن **کتاب درسی فارسی** در جزوه آورده شده است.

پاینده باشید.

شهریور ۱۴۰۲

ولی مسعودی

برای تهیه نسخه کامل جزوه

با شماره ۰۹۱۱۱۷۸۱۷۰۷ تماس بگیرید.

ملکا ذکر تو گویم

ستایش

۱- ملکا، ذکر تو گویم که تو پاک و خدایی نروم جز به همان ره که توأم راه‌نمایی

معنی: خداوند، تو را ستایش می‌کنم زیرا تو پاک و پروردگار هستی و فقط به همان راهی می‌روم که تو آن را به من نشان دهی. (تو راهنمای من هستی) (یاد کردن و پاک بودن خدا / تأکید بر هدایتگری خدا)

□ * ملکا: پادشاه، خداوند

۲- همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

معنی: فقط به درگاه تو روی می‌آورم. تنها در پی فضل و بخشش تو هستم. فقط تو را به یگانگی می‌ستایم زیرا تو شایسته یگانگی هستی. (بندگی مطلق در برابر خدا / تأکید بر لطف و یکتایی خداوند)

□ * فضل: بخشش، گرم / * پویدن: حرکت به سوی مقصدی برای به دست آوردن و جست‌وجوی چیزی، تلاش، رفتن / * سزا: سزاوار، شایسته، لایق

۳- تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی تو نماینده فضل تو سزاوار ثنایی

معنی: تو دانا، بزرگ، بخشنده و مهربان هستی. تو آشکارکننده لطف و بخشش و شایسته ستایش هستی. (بر شمردن صفات خدا) □ * حکیم: دانا به همه چیز، دانا راست‌کردار، از نام‌های خداوند تعالی؛ بدین معنا که همه کارهای خداوند از روی دلیل و برهان است و کار بیهوده انجام نمی‌دهد / * کریم: بسیار بخشنده، بخشاینده، از نام‌ها و صفات خداوند / * رحیم: بسیار مهربان، از نام‌ها و صفات خداوند / * نماینده: آن که آشکار و هویدا می‌کند، نشان‌دهنده / * فضل: بخشش، گرم / * ثنا: ستایش، سپاس

۴- نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

معنی: نمی‌توان تو را توصیف کرد زیرا در فهم و ادراک ما نمی‌گنجی. نمی‌توان تو را به چیزی مانند کرد زیرا در تصور و خیال محدود انسان جای نمی‌گیری. (ناتوانی انسان از درک و توصیف خداوند)

□ * شبه: مانند، مثل، همسان

۵- همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی همه نوری و سُروری، همه جودی و جزایی

معنی: تو تماماً ارجمندی، شکوه، علم و یقین هستی. تو سراسر نور، شادی، بخشش و پاداش هستی. (بر شمردن صفات الهی) □ * عزّ: ارجمندی، گرمی شدن، مقابل ذلّ / * جلال: بزرگواری، شکوه، از صفات خداوند که به مقام کبریایی او اشاره دارد / * یقین: بی‌شبهه و شک بودن، امری که واضح و ثابت شده باشد / * سُرور: شادی، خوشحالی / * جود: بخشش، سخاوت، گرم / * جزا: پاداش کار نیک

۶- همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

معنی: تمام امور پنهان را می‌دانی (عَلَم الغیوب) و همه عیب‌ها را می‌پوشانی (ستار الغیوب) و همه کم‌وزیاد شدن‌ها به دست توست. (عزّت و ذلّت به دست خدا)

۷- لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

معنی: تمام وجود سنایی فقط از یگانگی تو سخن می‌گوید؛ امید است (شاید) برای او امکان رهایی از آتش جهنم باشد. (وصف یگانگی خدا به امید رهایی از آتش جهنم)

حکیم سنایی غزنوی

□ * روی: مجازاً امکان، چاره

علامت * در کنار بعضی واژه‌ها بیانگر این است که این لغات در واژه‌نامه کتاب معنا شده‌اند و در امتحانات اهمیت بیشتری دارند.

شکرِ نعمت

درس یکم

★ **مَنْتَ خدای را، عَزَّوَجَلَّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.**

معنی: سپاس مخصوص خداوند گرامی و بزرگ است که اطاعتش سبب نزدیکی به اوست و شکر او موجب فراوانی نعمت است. (عبادت موجب نزدیکی به خدا / نعمت‌افزایی شکر)

□ * **مَنْتَ:** سپاس، شکر، نیکویی / * **عَزَّوَجَلَّ:** گرامی، بزرگ و بلندمرتبه است؛ بعد از ذکر نام خداوند به کار می‌رود / * **مزید:** افزونی، زیادی

★ **هر نفسی که فرومی‌رود، مُمِدِّ حیات است و چون برمی‌آید، مُفْرِحِ ذات.**

معنی: هر نفسی که می‌کشیم (دَم) یاری‌دهندهٔ زندگی است و وقتی بیرون می‌آید (بازدم) شادی‌بخش وجود است. (حیات‌بخشی دَم / نشاط‌بخشی بازدم)

□ * **مُمِد:** مددکننده، یاری‌رساننده / * **مُفْرِح:** شادی‌بخش، فرح‌انگیز

★ **پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.**

معنی: بنابراین در هر نفسی دو نعمت (حیات‌بخشی / شادی‌بخشی) وجود دارد و برای هر نعمتی باید شکری به‌جای آورد. (بی‌شمار بودن نعمت خداوند / لزوم شکرگزاری)

از دست و زبان که بر آید کز عهدهٔ شکرش به در آید؟

معنی: هیچ‌کس نمی‌تواند با عمل و گفتار خود شکر و سپاس او را به‌جای آورد. (ناتوانی در شکرگزاری از خداوند)
□ منظور از دست: کردار (= أعمال) / منظور از زبان: گفتار (= سخن)

★ **اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَ قَلِيلٍ مِّنْ عِبَادِ الشُّكُورِ**

معنی: ای خاندان داوود، سپاس گزارید در حالی که عدهٔ کمی از بندگان من سپاس‌گزارند. (ناسپاسی بندگان)

بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد

معنی: همان بهتر است که انسان به‌خاطر کوتاهی در عبادت و شکرگزاری، از درگاه خدا عذرخواهی کند. (دعوت به توبه)
□ به: بهتر / * **تقصیر:** گناه، کوتاهی، کوتاهی کردن

ورنه، سزاوار خداوندی‌اش کس نتواند که به‌جای آورد

معنی: وگرنه هیچ‌کس نمی‌تواند آن‌گونه که شایستهٔ خداوند است شکرگزاری کند. (ناتوانی در سپاسگزاری از خداوند)

★ **باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده.**

معنی: رحمت بی‌شمار خداوند مانند باران به همه رسیده و نعمت بی‌مضایقهٔ او مانند سفره‌ای در همه جا گسترده‌است. (فراگیری رحمت الهی / گستردگی نعمت حق)

□ * **خوان:** سفره، سفرهٔ فراخ و گشاده / بی‌دریغ: بی‌مضایقه

* پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.

معنی: خداوند آبروی بندگان را به سبب گناه آشکار نمی‌ریزد (ستار العیوب) و رزق مقرر آن‌ها را به سبب گناه زشت قطع نمی‌کند. (عیب پوشی خدا / رزاق بودن خدا)

□ * ناموس: آبرو، شرافت / پرده دریدن: کنایه از بی‌آبرو کردن، رسوا نمودن / * فاحش: آشکار، واضح / * وظیفه: مقرری، وجه معاش / * روزی: رزق، مقدار خوراک یا وجه معاش که هر کس روزانه به دست می‌آورد یا به او می‌رسد / * وظیفه روزی: رزق مقرر و معین / * منکر: زشت، ناپسند

* فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیرورد.

معنی: خداوند به باد صبا دستور داده تا سبزه و چمن را همه جا بگستراند و به ابر بهاری فرمان داده تا گیاهان را در زمین پرورش دهد. (رشد کردن سبزه‌ها و گیاهان در بهار / آراستگی طبیعت از خدا)

□ * فرآش: فرش گستر، گسترنده فرش / زمرد: سنگ قیمتی به رنگ سبز / فرش زمردین: استعاره از سبزه و چمن / * دایه: زنی که به جای مادر به کودک شیر می‌دهد یا از او پرستاری می‌کند / * بنات: ج بنت، دختران / * نبات: گیاه، رستنی

* درختان را به خلعت نوروزی قبا سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. معنی: برگ‌های سبز را به عنوان لباس نوروزی به درختان پوشانده و با فرارسیدن فصل بهار، شکوفه را مانند کلاهی بر سر شاخه‌های کوچک گذاشته است. (سرسبز شدن درختان در بهار)

□ خلعت: جامه‌ای که بزرگی به کسی بخشد / * قبا: جامه، جامه‌ای که از سوی پیش باز است و پس از پوشیدن دو طرف پیش را با دکمه به هم پیوندند / * ورق: برگ / در بر گرفته: پوشانده / شاخ: شاخه / * قدوم: آمدن، قدم نهادن، فرارسیدن / * موسم: فصل، هنگام، زمان / * ربیع: بهار

* عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

معنی: شیره درخت انگور با قدرت خداوند به عسل خالص تبدیل شده و هسته خرمایی با پرورش او به درخت خرمای بلندی تبدیل شده است. (تأکید بر «ربوبیت» و «قدرت» خداوند)

□ * عصاره: آبی که از فشردن میوه یا چیز دیگر به دست آورند؛ افشیره، شیره / * تاک: درخت انگور، رز / * شهد: عسل؛ شهد فایق: عسل خالص / * فایق: برگزیده، برتر / * باسق: بلند، بالیده

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

معنی: همه پدیده‌های هستی در فعالیت هستند تا تو روزی خود را به دست آوری و از یاد خدا غافل نباشی. (نکوهش غافل بودن از یاد خداوند)

همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

معنی: همه پدیده‌های آفرینش مطیع و فرمانبردار تو هستند. دور از انصاف است که تو از خداوند اطاعت نکنی. (توصیه به اطاعت و بندگی خداوند)

★ در خبر است از سرور کاینات و مَفخر موجودات و رحمت عالمیان و صَفوت آدمیان و تَتَمّه دور زمان محمّد مصطفی - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ -

معنی: در حدیث آمده است از سرور و مایه افتخار همه موجودات جهان و سبب لطف و رحمت جهانیان و برگزیده انسان‌ها و مایه تمامی و کمال گردش روزگار، محمد مصطفی - درود و سلام خداوند بر او و خاندانش باد. [حدیث پیامبر بعد از ابیات آمده است: هر گاه که یکی از بندگان... (مقام والای پیامبر(ص))]

□ خبر: حدیث / * کاینات: ج کاینه، همه موجودات جهان / * مَفخر: هر چه بدان فخر کنند و بنازند؛ مایه افتخار / عالمیان: مردم عالم / * صَفوت: برگزیده، برگزیده از افراد بشر / * تَتَمّه: باقی مانده؛ تَتَمّه دور زمان: مایه تمامی و کمال گردش روزگار، مایه تمامی و کمال دور زمان رسالت

شَفِيعٌ مُطَاعٌ نَبِيٌّ كَرِيمٌ قَسِيمٌ جَسِيمٌ نَسِيمٌ وَسِيمٌ

معنی: او شفاعت کننده، فرمانروا، پیام آور، بخشنده، صاحب جمال، خوش اندام، خوش بو و دارای نشان پیامبری است. (برشمردن صفات پیامبر(ص))

□ * شفیع: شفاعت کننده، پایمرد / * مطاع: فرمانروا، اطاعت شده، کسی که دیگری فرمان او را می برد. / * نبی: پیغمبر، پیام آور، رسول / * قسیم: صاحب جمال / * جسیم: خوش اندام / * نسیم: خوش بو / * وسیم: دارای نشان پیامبری

بَلَّغَ الْعُلَى بِكَمَالِهِ، كَشَفَ الدُّجَى بِجَمَالِهِ حَسُنْتَ جَمِيعُ خِصَالِهِ، صَلَّوْا عَلَيْهِ وَآلِهِ

معنی: [پیامبر] به واسطه کمال خود به مرتبه بلند رسید و با جمال نورانی (علم و معرفت) خود، تاریکی‌ها (جهل و نادانی) را برطرف کرد. همه خوبی‌ها و صفات او زیباست. بر او و خاندانش درود بفرستید. (بلندمرتبتگی، نورانیت و نیکویی صفات پیامبر)

چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟

معنی: [ای پیامبر] امتی که پشتیبانی مانند تو دارد، هیچ غمی ندارد. [همان طور که] آن کس که کشتیبانی چون نوح دارد از موج دریا ترسی ندارد. (پشتگرمی امت به پیامبر(ص))

□ پشتیبان: چوبی که به جهت استحکام بر دیوار نصب کنند.

★ هر گاه که یکی از بندگان گناهکار پریشان روزگار، دست انابت به امید اجابت به درگاه حق جَلّ و علا بردارد، ایزد تعالی در او نظر نکند. بازش بخواند، باز اعراض فرماید. بار دیگرش به تَضَرّع و زاری بخواند.

معنی: هر گاه یکی از بندگان گناهکار بیچاره، دست خود را به امید پذیرش توبه به درگاه خداوند بزرگ و والامقام بلند کند، خداوند بلندمرتبه به او توجهی نمی کند. دوباره خداوند را صدا می زند، باز خداوند روی برمی گرداند. آن بنده گناهکار بار دیگر خداوند را با زاری و التماس صدا می زند. (مداومت بر توبه و استغفار برای پذیرش آن)

□ پریشان روزگار: کنایه از بیچاره و بدبخت / * انابت: بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی / جَلّ و علا: بزرگ و بلندمرتبه / * اعراض: روی گرداندن از کسی یا چیزی، روی گردانی / * تَضَرّع: زاری کردن، التماس کردن

★ حق، سُبْحانه و تعالی فرماید: یا ملائکتی قَدْ اسْتَحْيَيْتُمْ مِنْ عَبْدِي وَ لَيْسَ لَهُ غَيْرِي فَقَدْ غَفَرْتُ لَهُ.

معنی: خداوند پاک و بلندمرتبه می فرماید: ای فرشتگانم، من از بنده خود شرم دارم و او جز من پناهی ندارد؛ پس او را آمرزیدم. (بنده نوازی خداوند)

□ سُبْحانه و تعالی: خدای پاک و بلندمرتبه

★ دعوتش اجابت کردم و امیدش بر آوردم که از بسیاری دعا و زاری بنده همی شرم دارم.
معنی: درخواست بنده را پذیرفتم و آرزویش را برآورده کردم، زیرا من از زیادی دعا و ناله بندهام شرمند می‌شوم. (تأثیر تداوم دعا و توبه و استغفار)

گرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار
معنی: لطف و بزرگواری خداوند را ببین که بنده گناه کرده‌است و او شرمند است. (بنده‌نوازی و لطف خدا)

★ عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک و واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک

معنی: گوشه‌نشینان بارگاه پرشکوهش به کوتاهی خود در عبادت اقرار می‌کنند و می‌گویند: آنچنانکه شایسته است، تو را عبادت نکردیم و وصف‌کنندگان زیور زیبایی خداوند، در حیرت‌اند و می‌گویند: آن‌چنان که سزاوار توست، تو را نشناختیم. (ناتوانی انسان در پرستش و شناخت خدا)

□ * عاکفان: ج عاکف، کسانی که در مدتی معین در مسجد بمانند و به عبادت پردازند / * معترف: اقرارکننده، اعتراف‌کننده / * واصفان: ج واصف، وصف‌کنندگان، ستاینندگان / * حلیه: زیور، زینت / * تحیر: سرگشتگی، سرگردانی / * منسوب: نسبت داده شده

گر کسی وصف او ز من پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟

معنی: اگر کسی توصیف خداوند را از من بپرسد، من عاشق (= سعدی) نمی‌توانم از معشوق بی‌نشان (خداوند) سخن بگویم. (ناتوانی از وصف خداوند)

عاشقان گشتگان معشوق‌اند برنیايد ز کشتگان آواز

معنی: عاشقان، خود را فدای معشوق کرده‌اند و از گشته عشق صدایی بلند نمی‌شود. (پاکبختگی / خاموشی و رازداری عاشقانه)

★ یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.

معنی: یکی از عارفان در حالت تفکر عارفانه و توجه به حق بود و در دریای کشف حقایق الهی غرق شده بود. (پی بردن به حقایق عرفانی)

□ صاحب‌دل: عارف / جیب: گریبان، یقه / سر به جیب مراقبت فرو بردن: کنایه از، در حالت تأمل و تفکر عرفانی فرو رفتن * مراقبت: در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست؛ نگاه داشتن دل از توجه به غیر حق / * مکاشفت: کشف کردن و آشکار ساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق است

★ آن‌گه که از این معاملات باز آمد، یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟

معنی: هنگامی که از این حالت تفکر عارفانه و کشف حقایق معنوی بیرون آمد، یکی از دوستان به شیوه صمیمی و خودمانی به او گفت: از این عالم معنوی و عرفانی چه هدیه‌ای برای ما آوردی؟ (طلب معرفت)

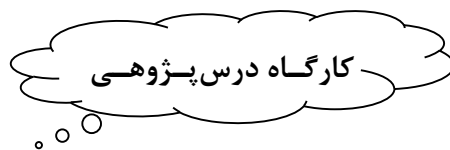
□ * معاملات: اعمال عبادی، احکام و عبادات شرعی، در متن درس، مقصود همان کار مراقبت و مکاشفت است / * انبساط: حالتی که در آن، احساس بیگانگی و ملاحظه و رودربایستی نباشد؛ خودمانی شدن / بوستان: استعاره از عالم معنوی و عرفانی / * تحفه: هدیه، ارمغان / * کرامت کردن: عطا کردن، بخشیدن

★گفت: به خاطر داشتیم که چون به درخت گل رَسَم، دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را.
معنی: گفت: به یاد داشتیم وقتی به معرفت الهی رسیدم مقداری از آن حقایق و معارف الهی را به عنوان هدیه برای دوستان بیاورم.
(به یاد دوستان بودن)

★چون بر رسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت!
معنی: وقتی به درگاه الهی و حالت عرفانی رسیدم، لذت درک معرفت الهی چنان مرا از خودبی خود کرد که اختیار خود را از دست دادم. (از خودبی خود شدنِ عاشق هنگام وصال)
□ دامن از دست رفتن: کنایه از بی اختیار شدن، از خودبی خود شدن

ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد
معنی: ای بلبل (عاشق مدعی)، عشق را از پروانه (عاشق واقعی) یاد بگیر زیرا آن عاشق سوخته، جانش را فدای معشوق (شمع) کرد اما سخنی نگفت. (پاکبختگی / بی ادعایی / سکوت و رازداری عارفانه)
□ مرغ سحر: بلبل، عندلیب، هزارستان / مرغ سحر: نماد عاشق دروغین و مدعی / پروانه: نماد عاشق حقیقی

این مدعیان در طلبش بی خبرانند کان را که خبر شد، خبری باز نیامد
معنی: اینان که ادعا می کنند خدا را شناخته اند، از او آگاهی ندارند؛ زیرا کسی که خدا را شناخت، خبری از او به دیگران نمی رسد.
(رازداری و سکوت عاشق) گلستان، سعدی

۱- جدول زیر را به کمک متن درس کامل کنید.

معنا	واژهٔ معادل
دارای نشان پیامبری	وسیم
شادی بخش	مفرح
به خدای تعالی بازگشتن	انابت
قطع کردن مقرری	بریدن وظیفه

۲- از متن درس برای کاربرد هریک از حروف زیر، سه واژهٔ مهمّ املایی بیابید و بنویسید.
ح (حلیه، تحفه، مفرّح) ق (قربت، مستغرق، باسق) ع (عُصاره، عاکفان، معاملت)

۳- در عبارت زیر نقش دستوری ضمایر متصل را مشخص کنید.

بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

«م» در گلم : مفعول (بوی گل، مرا ...) «م» در دامنم : مضاف‌الیه (دامن از دستم برفت)

۴- در متن درس، نمونه‌ای برای کاربرد هریک از انواع حذف بیابید.

حذف به قرینه لفظی: طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت [است]

حذف به قرینه معنایی: بنده همان به [است] که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد

۵- واژه‌های مشخص‌شده، نماد چه مفاهیمی هستند؟

ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

مرغ سحر: نماد عاشق دروغین و مدعی پروانه: نماد عاشق حقیقی

۶- با توجه به عبارت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

* باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.

* فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.

الف) آرایه‌های مشترک دو عبارت را بنویسید.

سجع: رسیده، کشیده - بگسترده، بپرورد

تشبیه: باران رحمت، خوان نعمت - فرآش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین

ب) قسمت مشخص‌شده بیانگر کدام آرایه ادبی است؟

فرش زمردین: استعاره از سبزه و چمن

۷- معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را به نثر روان بنویسید.

* عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک و واصفان حلیه جمالش به تحیر

منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک

گوشه‌نشینان درگاه باشکوهش به کوتاهی خود در عبادت اقرار می‌کنند و می‌گویند: تو را چنان که شایسته است، پرستش نکردیم.

(ناتوانی در پرستش شایسته خداوند)

* یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.

یکی از عارفان در تفکر عارفانه فرو رفته بود و در دریای کشف حقایق الهی غرق شده بود. (پاک کردن قلب از غیر خدا)

۸- مفهوم کلی مصراع‌های مشخص‌شده را بنویسید.

* ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

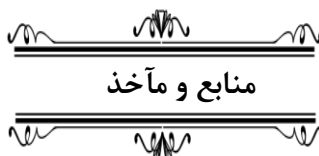
توصیه به غافل نبودن از یاد خداوند

* چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟

تکیه کردن بر حمایت پیامبر

* گر کسی وصف او ز من پرسد / بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟

ناتوانی از وصف خدا

- ۱) از صفر تا صد فارسی دوازدهم، جمعی از دبیران ادبیات ایران (فرحناز حسینی، حسین طریقت، ...، انتشارات مهر و ماه، چاپ پنجم، ۱۳۹۹
- ۲) حافظ‌نامه، بهاء‌الدین خرمشاهی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ پنجم، ۱۳۷۲
- ۳) راهنمای هنرآموز فارسی و نگارش (۳)، دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری، چاپ اول، ۱۳۹۷
- ۴) شرح غزل‌های حافظ، حسینعلی هروی، انتشارات صفا، چاپ سوم، ۱۳۶۹
- ۵) صدای سخن عشق (گزیده غزلیات حافظ)، حسن انوری، انتشارات سخن، چاپ چهارم، ۱۳۷۸
- ۶) فارسی دوازدهم (سیر تا پیاز)، نعمت‌الله ابوالحسنی، دکتر سیدعلی مرتضوی، خدایار قربانی، انتشارات گاج، چاپ بیست‌ویکم، ۱۴۰۱
- ۷) فارسی دوازدهم، فنی و حرفه‌ای و کار دانش، جواد امیرسالاری، انتشارات نگاه نو، چاپ دوم، ۱۳۹۸
- ۸) گلستان سعدی، تصحیح و توضیح دکتر غلامحسین یوسفی، انتشارات خوارزمی، چاپ اول، ۱۳۶۸
- ۹) گلستان سعدی، دکتر حسن انوری، انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ اول، ۱۳۷۸
- ۱۰) گلستان سعدی، دکتر خلیل خطیب رهبر، انتشارات صفی‌علیشاه، چاپ پنجم، ۱۳۶۸
- ۱۱) ماجراهای من و درسام، فارسی (۳)، دکتر مجتبی احمدوند، انتشارات خیلی سبز، چاپ بیست‌وپنجم، ۱۴۰۱

شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش

فارسی ۳

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

فارسی دوم

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

بررسی کامل قلمرو زبانی، ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرونفر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

سوالات امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۲ همراه با پاسخنامه تشریحی

نمونه سوالات امتحانات نهایی به صورت درس به درس همراه با پاسخنامه تشریحی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش

فارسی ۲

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

فارسی دوم

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

بررسی کامل قلمرو زبانی، ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرونفر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش

فارسی ۱

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

فارسی دوم

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

بررسی کامل قلمرو زبانی، ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرونفر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

نمونه سوالات هماهنگ کشوری به صورت درس به درس همراه با پاسخنامه تشریحی

سوالات هماهنگ کشوری خرداد ۱۴۰۲ همراه با پاسخنامه تشریحی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید

تهیه و تنظیم: ولی مسعودی

شهریور ۱۴۰۲

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷